

नव जन्मचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

केकी अधिकारीको शीर्ष भूमिका रहेको फिल्म 'बोक्सीको घर'को ट्रेलर सार्वजनिक भएको छ । २ मिनेट ३० सेकेण्ड लामो ट्रेलरमा कथावस्तु, सेटिङ र चरित्र चित्रणबारे प्रकाश पारिएको छ । आइतबार राजधानीमा आयोजित ट्रेलर सार्वजनिक कार्यक्रममा केकी क्यारेक्टर लुक्सले उपस्थित थिइन् । वास्तविक घटनाक्रमलाई आधार बनाएर सुलक्षण भारतीय निर्देशन गरेको फिल्ममा कथित बोक्सीको भूमिकाका लागि केकीले जीवन्त अभिनय गरेकी छन् ।

आजको विचार...

दुर्गाप्रसाद अर्याल

राजनीतिक...
(दुई पेजमा)

अभिनेता राजेश हमालले दुई वटा टेलिभिजन शो सञ्चालन गर्ने भएका छन् । उनले टेलिभिजन शो 'सफलताको कथा' र 'यो नेपाली शिर उचाली' सञ्चालन गर्ने लागेका हुन् । टेलिभिजन शो 'सफलताको कथा' नयाँ वर्षको अवसर पारेर वैशाख १ गतेबदेसि नेपाल टेलिभिजन र डिजिटल ओएसआर रियलिटीमार्फत प्रसारणमा आउने भएको छ । त्यस्तै 'यो नेपाली शिर उचाली' हिमालयन टेलिभिजनमार्फत छिट्टै प्रसारण हुनेछ बताइएको छ । 'यो नेपाली शिर उचाली'मा विश्वभर फैलिइएका नेपालीहरूको सपना र संघर्षको वास्तविक कहानी देखाइने छ ।

वर्ष २४ अंक २४८ २०८० चैत २६ गते सोमबार 8 April 2024, Monday पृष्ठ संख्या ४ मूल्य रु ५/-

सक्षिप्त समाचार

गोली चल्दा दुई जनाको मृत्यु, सात घाइते

(रासस/सिन्टवा)

न्यूयोर्क, चैत २५/संयुक्त राज्य अमेरिकाको फ्लोरिडा राज्यको उपनगर 'मियामीमा' गोली चल्दा दुई जनाको मृत्यु हुनुको साथै अन्य सात जना घाइते भएको स्थानीय कानून प्रवर्तन अधिकारीले बताएका छन् । मियामीको मनोरञ्जनस्थल सिटीप्लेस डोरालको बारमा बिहान सबै ग्राहकहरूबीच भगडा भएपछिसुरक्षा गार्ड, प्रहरी अधिकारी र बन्दुकधारीबीच गोली हानाहान भएको थियो । उक्त घटनामा बन्दुकधारी र सुरक्षा गार्डको मृत्यु भएको छ । डोराल शहरका एक प्रहरी अधिकारी र अन्य छ जनालाई गोली लागेको छ । घाइते प्रहरी अधिकारीलाई अस्पतालबाट डिस्चार्ज गरिएको छ भने दुई जनाको अवस्था गम्भीर रहेको बताइएको छ । डोराल प्रहरी र संघीय कानून प्रवर्तन विभागले सशस्त्र आक्रमणसम्बन्धमा अनुसन्धान भइरहेको सामाजिक सञ्जालमार्फत प्रहरीले जानकारी दिएको छ । अमेरिकी देशहरूमा बन्दुकबाट हुने मृत्युको संख्या सबैभन्दा धेरै रहेको छ । बन्दुक हिंसा अभिलेख अनुसार सन् २०२४ मा हालसम्म अमेरिकामा बन्दुक आक्रमणबाट चार हजार २०० भन्दा बढी व्यक्तिको मृत्यु भएको छ भने सात हजार ५०० भन्दा बढी घाइते भएका छन् ।

प्रमुख भण्डारीको जन्मदिन सरसफाइकर्मीसँग गरे सम्मान, साटे खुसीयाली

रामचन्द्र रायभाषी

पाल्पा, चैत २५/जन्मदिन मनाउने चलन नेपालीमा अनिवार्य जस्तै बनेको छ । मनाउने तरिका पनि फरक-फरक छन् । धेरैले आफन्त र साथीभाइ बोलाएर पार्टी दिन्छन् भने कतिपयले त होटलमा नै पार्टी दिएर जन्मदिन मनाउने गर्छन् । पछिल्लो समय जन्मदिन खर्चालु पनि बन्दै गइरहेको छ । बालबालिकामा त वर्ष डे मनाउने होडबाजी नै चल्छ ।

सानादेखि ठूलासम्म सबैले खर्च गरेर जन्मदिन मनाउने गर्छन् । तर, पाल्पाको तानसेन नगरपालिका सरसफाइ शिखाका प्रमुख तथा समाजप्रेमी शंकर भण्डारीले भने फरक तरिकाले जन्म दिन मनाएका छन् । उनले आइतबार ४० औं जन्मदिनको अवसरमा आफ्ना सरसफाइकर्मी कर्मचारीहरूसँग बसेर खुसीयाली साटुनुको साथै उनीहरूलाई दोसल्ला ओढाएर सम्मान समेत गरेका छन् ।

भण्डारीले आफू तल्लो वर्गका नागरिकसँग खुसीयाली साटुनुपर्छ भन्ने लागेर सरसफाइकर्मीसँग बसेर जन्मदिन मनाएको बताए । उनले भने 'गणतन्त्र भनेको उच्चतम व्यवस्था हो, यसमा किसानको छोराछोरी पनि देशको उच्च पदमा पुग्न सक्छन् तर अझै पनि तल्लो वर्गका नागरिकहरू खुसी हुन सकेका छैनन् । सधैं दुखै दुखमा जीउनु परिरहेको छ । कहिल्यै खुसी दिन सकिएको छैन । तिनै समुदायका व्यक्तिसँग खुसी साटुनुकै लागि मैले जन्म दिन मनाएको हुँ ।' भण्डारीले तल्लो समुदायका नागरिकहरू खुसी हुँदा मात्र

आफू खुसी हुन सक्ने बताए । उनले भने 'म जहिले पनि विपन्न, पिछडीएका र असहायहरूको उन्नती र खुसी भएको देख्न चाहन्छु, मेरो जीवनको आधा समय पनि उनीहरूकै हितमा समर्पित गरेको छु, त्यसैले पनि म मेरो जन्म दिनमा केक नकाटेर उनीहरूसँग बसेर खुसी साटेको हुँ ।' प्रमुख भण्डारीले तल्लो वर्ग आर्थिक रूपमा बलियो नहुँदासम्म स्थानीय सरकार बलियो बन्न नसक्ने भन्दै उनीहरूलाई आर्थिक रूपमा सक्षम बनाउन आवश्यक रहेको उल्लेख गरे । उनले सरसफाइकर्मीसँग खुसी साट्दै भने 'तपाईंहरू जहिले आर्थिक

रूपमा सक्षम हुनुहुन्छ त्यतिबेला म पनि सक्षम हुन्छु र केक काटेर वर्ष डे मनाउन्छु ।' भण्डारीले जन्म दिने आमालाई स्मरण गर्दै आफूले आमाको आशिर्वाद र प्रेरणाले नै आज यो अवस्थामा आइपुगेको बताए । उनले नगरपालिकामा कार्यरत सरसफाइकर्मीहरूका लागि आफूले सक्दो सहयोग गर्दै आएको उल्लेख गरे । प्रमुख भण्डारीले उनीहरू सबैलाई सम्मान व्यवहार गर्दै आएको समेत बताए । उनले कुनै पनि कर्मचारीलाई समस्या पर्दा आफू निरन्तर रूपमा लागेको समेत उल्लेख गरे । सरसफाइ शाखामा

कार्यरत १८ जना सरसफाइकर्मीहरूलाई अचिर र दोसल्ला ओढाएर भण्डारीले सम्मान गरेका थिए । सम्मान पाएसँगै सरसफाइकर्मी लक्ष्मी दमाईले भण्डारीले आफूहरूलाई ठूलो सहयोग गरेको बताइन् । उनले भावुक हुँदै भनिन् 'शंकर सर आएपछि हामीलाई ठूलो राहत मिलेको छ । उहाँ सधैं हामीप्रति निकै चिन्तित हुनुहुन्छ ।' पहिले पहिले शनिबार विदा पाउँदैनथ्यौं, सर आएपछि भने हामीले शनिबार विदा पाउन थालेको उनको भनाई छ । अर्का सरसफाइकर्मी दलबहादुर बिकले बन्द भएको स्वास्थ्य बिमालाई सरको पहलमा पुन सुचारु हुँदा आफूहरूलाई सहज भएको बताए । जन्मदिन मनाउन फजुल खर्च गर्ने युवा पुस्तामाभ भण्डारी उदाहरणीय बनेका छन् । फजुल तथा देखावटी खर्च गर्ने प्रवृत्तिलाई तल्लो वर्गको खुसीका लागि लगाउँदा राम्रो हुन्छ भन्ने सन्देश दिन आफूले जन्मदिन मनाउने खर्चबाट सरसफाइकर्मीलाई सम्मान र उनीहरूसँग बसेर खाजा खाँदै खुसी साटेको भण्डारीले बताए । सरसफाइकर्मीहरूले आफूहरूप्रति भण्डारीले देखाएको सम्मानले खुसी लागेको बताएका छन् ।

सन्तोष चलचित्र मन्दिरमा...

सन्तोष चलचित्र मन्दिर तानसेनमा आज चैत २३ गतेदेखि भव्यताका साथ नेपाली चलचित्र दैनिक २ शो 'बन्दी बहादुर' र १ शो चलचित्र 'महाजात्रा' प्रदर्शन भइरहेको छ ।

पहिलो शो : ११:३० बजे, दोस्रो शो : २:३० बजे नेपाली चलचित्र 'बन्दी बहादुर' कलाकारहरू (धिरेंद्र शाक्य, पूजा शर्मा, सलोन बस्नेत, जयकिशन बस्नेत) र तेस्रो शो साँझ ५:३० बजे चलचित्र 'महाजात्रा' (नयाँ डल्बी डिजिटल साउण्ड, न्यू प्रोजेक्टर र लक्जरी सिटमा)

डढेलो नियन्त्रण गरौं, वातावरण जोगाऔं ।

डढेलोले,
- वनमात्र नभई जैविक विविधता र सम्पदा पनि नष्ट गर्दछ,
- वातावरणीय प्रदूषण बढाउँछ,
- भूक्षय बढाउँछ,
- पानीको मूल सुकाउँछ,
त्यसैले,
वन पैदावारको संकलन तथा खेती किसानमा आगोको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

लुम्बिनीमा मुख्यमन्त्री महाराले लिए शपथ, तीन जना बने मन्त्री

बुटवल, चैत २५/लुम्बिनी प्रदेशका मुख्यमन्त्री जोखबहादुर महाराले पद तथा गोपनीयताको शपथ लिएका छन् । मुख्यमन्त्री महाराले प्रदेश प्रमुख अभिक शेरचनले बुटवलस्थित प्रदेश प्रमुखको कार्यालयमा शपथग्रहण गरे ।

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)का संसदीय दलका नेता समेत रहेका महारा शुक्रवार मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त भएका थिए । प्रदेशसभामा रहेका पाँच राजनीतिक दलका ४७ र एक स्वतन्त्रसहित ४८ प्रदेशसभा सदस्य समर्थनमा प्रदेश प्रमुख शेरचनले महारालाई मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त गरेका हुन् । प्रदेश प्रमुख शेरचनले नेपालको संविधानको धारा १६८ को उपधारा २ बमोजिम मुख्यमन्त्रीमा महारालाई नियुक्त गरेका थिए । उनलाई आइतबार शपथ गराइएको हो । महाराले शपथग्रहण गरेलगत्तै सानो आकारको मन्त्रीमण्डल समेत गठन गरेका छन् । उनले समर्थक दलहरूलाई समेटेर मन्त्रिपरिषद् विस्तार गरेका हुन् । मुख्यमन्त्री महाराले सुरुवातमा एमालेका चेतनारायण आचार्य, माओवादी केन्द्रका दीपेन्द्र पुन र जसपाका भण्डारीलाल अहिरलेलाई मन्त्री बनाएका छन् ।

उनीहरूलाई मन्त्रालय भने दिइएको छैन । मुख्यमन्त्री महाराले तीनै जना मन्त्रीले पनि शपथ लिएका छन् । मन्त्रालयहरूको भागवण्डा टुंगो नलागेकाले मन्त्रीहरू विना विभागीय बनेका हुन् । एमालेका आचार्य प्रदेश सभामा अर्घाखाँचीबाट दोस्रो कार्यकालका लागि निर्वाचित भएर तेस्रो पटक मन्त्री बनेका छन् । त्यस्तै जसपाका भण्डारीलाल अहिरले बिहीबार मात्र कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रीबाट राजीनामा दिएका थिए । मुख्यमन्त्री महारा यसअघि अर्थ मन्त्री बनेका थिए । उनी अहिले प्रदेश सरकारको पाँचौं

मुख्यमन्त्री बनेका छन् । महारा विसं २०७९ मंसिरमा सम्पन्न संसदीय निर्वाचनमा रोल्पा क्षेत्र नं १ (१) बाट लुम्बिनी प्रदेश सभामा निर्वाचित भएका थिए । विसं २०६२ देखि २०६५ र २०७२ देखि २०७८ सम्म दुई पटक पार्टी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहल 'प्रचण्ड'को प्रमुख स्वकीय सचिवको जिम्मेवारीमा काम गरेका महारा विसं २०७४ मा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहल प्रचण्डको प्रमुख स्वकीय सचिवको जिम्मेवारीमा रहेर समेत काम गरिसकेका छन् । केन्द्रमा आएको फेरबदलका कारण लुम्बिनीमा काँग्रेसका

डिल्लीबहादुर चौधरीले बहुमत जुटाउन नसकेपछि गत बिहीबार राजीनामा दिएका थिए । केन्द्रमा नयाँ गठबन्धन बनेपछि उनी अल्पमतमा परेका थिए । बहुमत जुटाएर विश्वासको मत लिने प्रयास गरेका चौधरीले अन्ततः बहुमत नजुट्ने देखिएपछि अन्तिम समयमा राजीनामा दिन बाध्य भए थिए । अहिले लुम्बिनी प्रदेशमा १० मन्त्रालय छन् । सत्ता गठबन्धनका दलहरूले मन्त्रालय थप गर्ने गरी पनि छलफल गरिरहेका छन् ।

पाठ्यपुस्तक समयमै पुग्दा नतिजा सुधारोन्मुख

केदारस्थूँ गाउँपालिका चैनपुर (बभ्राङ)को जनचेतना आधारभूत विद्यालय देउरामा अहिले कक्षा छ मा पढिँछन्, अड्डिता दमाई । विगतका वर्षमा मुस्किलले पास हुने उनी यसपटक भने कक्षामा उत्कृष्ट अंक ल्याउन सफल भइन । पाठ्यपुस्तक अभाव र मेहेनत नहुँदा खस्केको उनको पढाइ यस वर्ष भने राम्रो हुँदा उनका परिवार पनि दङ्ग छन् । “उसको पढ्ने रहर त थियो । तर, पढ्नुलाई किताबै पाइँदैन थिए”, उनकी दिदी सिर्जनाले भनिन्, “पुराना किताब आधा च्यातिसकेका हुन्थे । घरमा पनि खासै पढाइमा कसैले सघाउँदैन थिए । बहिनीको नतिजा पनि गतिलो हुँदैन थियो ।” गत वर्ष पाँच कक्षामा भर्ना गर्न जाँदा नयाँ किताब पाएपछि भने बहिनीको पढ्ने बानी पनि विकास भएको र वार्षिक परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा आएको सिर्जनाले सुनाइन् । सोही विद्यालयका तेजेन्द्र भण्डारी चार कक्षामा पढ्ने बेलामा एउटा किताब त फागुनमा मात्रै पुगेको थियो ।

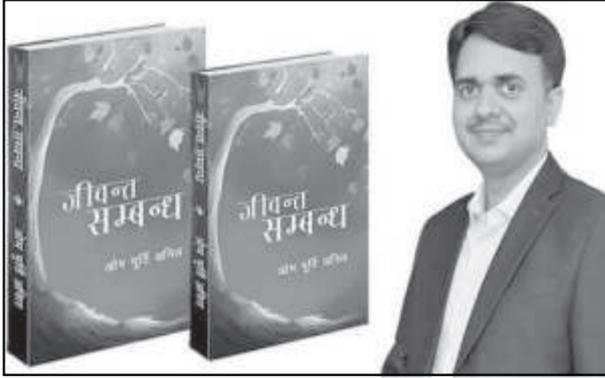
“फागुनमा किताब पढेर चैतमा जाँच दिएर कसरी पास हुनु ? निकै मुस्किल हुन्थ्यो । मेरो मात्रै नभई अरू विद्यार्थीले पनि खासै पढ्न पाउँदैन थिए । यस पटक सबैले राम्रो अंक ल्याएर पास भएका छन्”, उनले भने । विद्यार्थीले गाउँपालिकाको केदार माविमा पढ्ने विनोद बोहरा विद्यालयमा राम्रो विद्यार्थीका रूपमा चिनिन्छन् । गत वर्ष भर्नासँगै पुस्तक पाएपछि भने भन्नु उनले मेहेनत बढाए । “विगतका कक्षामा किताब पाउन त मुस्किल हुन्थ्यो । सरहरूले पनि किताब नआएको भन्दै पढाउन हेलचक्य्याई गर्नुहुन्थ्यो”, उनले भने, “आधा कोर्स पढाइ नहुँदै वार्षिक परीक्षा हुन्थ्यो । अहिले भने सबै पढाइ हुन्छ । विद्यार्थीहरू पनि राम्रो नम्बर ल्याएर पास हुन्छन् ।” बोहराको जस्तै अनुभव छ, सोही विद्यालयमा अध्ययनरत कल्पना ढाँटको पनि । उनले भने, “सरकारले किताब दिएको छ, सरहरूले खुसी भएर पढाइरहनुभएको छ । विभिन्न संघ

संस्थाले सहयोग गरिरहेका छन् । केही अपुग भए पनि हामी गुनासो गर्छौं । समस्या समाधान हुन्छ ।” जिल्लाकै बढी विद्यार्थी हुने मध्येको केदार माविमा यसपटक नतिजा राम्रो आएको उनले सुनाए । शैक्षिक सत्रसँगै विद्यार्थीलाई पाठ्यपुस्तक वितरण भएकाले नतिजा सुधारोन्मुख भएको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई बभ्राङको भनाइ छ । इकाईका सूचना अधिकारी वसन्तबहादुर सिंहका अनुसार विद्यार्थीको नतिजाको तथ्याङ्क यकिन नभए पनि नतिजा फेरिएको छ । पाठ्यपुस्तक समयमै विद्यार्थीले पाउँदा वर्षभरिमा पढाइ पनि हुने ज्ञान पनि हासिल गर्ने उनले बताए ।

गत शैक्षिक सत्र २०८० को वैशाखमा विद्यार्थी भर्नासँगै हात-हातमा पाठ्यपुस्तक वितरण गरेका सामुदायिक विद्यालयले यस वर्ष पनि भर्नासँगै पाठ्यपुस्तक वितरण गर्ने तयारी गरिरहेका छन् । कतिपय विद्यालयले आवश्यकता अनुसार चैत महिनामै विद्यालयमा पाठ्यपुस्तक पुऱ्याइसकेका छन् भने कतिले ल्याउने तयारी गरिरहेका छन् । खप्तडछान्ना गाउँपालिकाको शिक्षा शाखा प्रमुख हरिप्रसाद सोतीका अनुसार जम्मा विद्यार्थी संख्याको ७५ प्रतिशत पुग्ने गरी पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयलाई भुक्तानी भइसकेको छ । “सोही अनुसार विद्यालयले पाठ्यपुस्तक ल्याउँछन्” उनले भने, “नतिजापछि विद्यार्थीहरू घटबढ हुन सक्छन् भनेर अहिले ७५ प्रतिशत पाठ्यपुस्तक ल्याउन विद्यालयलाई भनेका छौं । बढी ल्याउँदा पछि खेर जान पनि सक्छन् । बरू छुटेको खण्डमा फेरि पुस्तक ल्याउन विद्यालयलाई भुक्तानी गरिदिन्छौं ।” जनक शिक्षा सामग्री केन्द्रका आधिकारिक बिक्रेता रहेका पुस्तक पसलहरूले पुस्तकहरू धमाधम ढुवानी गरिरहेको शिक्षा विकास तथा समन्वय विकास इकाईले जनाएको छ । इकाईका अनुसार जिल्लाका सबै सामुदायिक विद्यालयबाट सबै विद्यार्थीले नयाँ पुस्तक पाउनेछन् । -**रासस**

पुस्तक बिक्रीबाट प्राप्त रकमबाट देशभर छात्रवृत्ति

मुटुरोग विशेषज्ञ डा.ओम मूर्ति अनिलद्वारा लिखित ‘जीवन्त सम्बन्ध’ बिक्रीबाट प्राप्त रकम देशका ७७ वटै जिल्लाका गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिने भएको छ । ‘डा ओम फाउण्डेशन’ द्वारा आज जारी विज्ञापितमा वर्ष २०८० को चर्चित पुस्तकमध्ये एक ‘जीवन्त सम्बन्ध’को बिक्रीबाट प्राप्त हुने सम्पूर्ण रकम लेखकले स्वास्थ्य, शिक्षा र सामाजिक रूपान्तरणमा खर्च गर्ने क्रममा शैक्षिक सत्र २०८१ मा छात्रवृत्ति प्रदान गरिने भएको छ ।

पुस्तक बजारमा आएको छ महिनाको अवधिभित्र २० हजार प्रतिबन्दा बढी बिक्री भइसकेको फाउण्डेशनले जनाएको छ । गत असोज ६ गतेदेखि बजार उपलब्ध पुस्तक विमोचनपूर्व नै प्रिबुकिङ भएको थियो भने स्वदेश तथा विदेशबाट दिनहुँ माग भइरहेको बताइएको छ । पुस्तक देशभरिकै अधिकांश पुस्तक पसलहरू र भाटभटेनी सुपरमार्केटका देशभरिकै स्टोरमा उपलब्ध रहेको छ भने समीक्षा पब्लिकेसन्सलगायत विभिन्न अनलाइन प्लेटफर्म र वितरकमार्फत पाठकसमक्ष पुऱ्याइँदै आएको छ । पाठकहरूद्वारा अत्यधिक रुचाएको पुस्तकहरूको सूचीमा यस वर्ष मुटुरोग विशेषज्ञ डा. ओम

मूर्ति अनिलद्वारा लिखित ‘जीवन्त सम्बन्ध’ पर्न सफल भएको छ । पाठक प्रतिक्रिया र समीक्षकहरूको प्रशंसासँगै छोटो समयमा पुस्तकको उच्च बिक्रीले जीवन्त सम्बन्ध पुस्तक पाठकको रुचीमा पर्न सफल भएको हो । पाठकको उत्साहजनक सहभागिता र माग बढिरहेको फाउण्डेशनले छिट्टै पुनः संस्करण ल्याउने तयारी गरेको छ । ५३ वटा खण्डलाई २३१ पृष्ठमा समेटिएको ‘जीवन्त सम्बन्ध’ पुस्तक कुल २४० पृष्ठको रहेको छ । यस पुस्तकले विशेषगरी बुबा-आमा र सन्तानबीचको सम्बन्धलाई मिहीन ढङ्गबाट केलाइएको छ । लेखकले आफ्नो जीवन भोगाइ, अनुभव र ज्ञानलाई रचनात्मक तरिकाले

पुस्तकमा समाविष्ट गरेको हुँदा सबैलाई आफ्नै कथाव्यथा जस्तो लाग्ने भएकालाई पुस्तकले पाठकको मन जित्न सफल भएको समीक्षकहरूको भनाइ छ । त्यस्तै बदलिँदो नेपाली समाजमा खड्किदै गएको सम्बन्धको महत्त्वलाई पुस्तकमा सुन्दर तरिकाले प्रस्तुत गरिएको छ । सामाजिक रूपान्तरणका निमित्त बलियो आधार बन्ने ‘जीवन्त सम्बन्ध’ पुस्तकका हरेक खण्डले मानिसलाई आफ्नो दायित्वबारे बुझाउन मद्दत गर्नेछ । विशेषगरी लेखकले ‘म’ पात्रमार्फत बुबासँगको सम्बन्धलाई प्रतिनिधिमुलक घटनाका रूपमा दर्शाउँदै नेपाली समाजको विम्ब प्रस्तुत गरेका छन् । -**रासस**

निजी शिक्षालयबाट तपाईं पनि लुटिनुभएको त छैन ?

धनबहादुर पुरी
नेपालमा हुनेखानेहरू निजी स्कूलमा, गरिबहरू सरकारी विद्यालयमा भनेर एकप्रकारको किताकाट देखिन्छ । शिक्षामा देखिएको यो विभेदले समाजमा दुइटा वर्ग जन्माइरहेको छ । समाजवाद उन्मुख संविधानको कार्यान्वयन गरिरहेको समाजवादी दलहरूको भीड भएको देशमा शिक्षा जस्तो अति महत्त्वपूर्ण क्षेत्रमा राज्यको भूमिका एकदमै कमजोर बन्दै गइरहेको छ । पढाइ राम्रो हुँदैन भन्ने हल्लाले अधिकांश सरकारी विद्यालयमा विद्यार्थीको खडेरी देखिन्छ । अभिभावक खाईनखाई आफ्ना सन्तानलाई निजीमा पढाउनै पर्ने मानसिक/सामाजिक दबाबमा देखिन्छन् । नयाँ संविधान जारी भएसँगै संघीयताको अभ्यास गरिरहेको नेपालमा शैक्षिक क्षेत्रमा आमूल परिवर्तनको आवश्यकता देखिन्छ । तर यस्तो सुधारको नेतृत्व लिनुपर्ने राजनीतिक नेतृत्व नै शिक्षालयमा राजनीतीकरणको चरम अभ्यासमा छन् जसले सुधार होइन, शैक्षिक विकृतिलाई बढाइरहेको छ । यसलाई कसले सुधार गर्ने ? कि कोही नायक पछिने ? त्यसो होइन, यो दायित्व अब हरेक नागरिकको पनि हो । अब हरेक नागरिकले यसरी इमानदारीपूर्वक नसोच्ने हो भने धेरै ढिला भइसकेको हुनेछ । यद्यपि यस्तो संकेत अझै हाम्रो समाजमा देखिँदैन । हामी नागरिकको चेतनाको स्तर त्यो तहमा उठिसकेको पाइँदैन । नयाँ संघीय संरचना अनुसार स्थानीय तहलाई अझ बढी अधिकार दिइएको सन्दर्भमा नेतृत्वले आफ्नो काम र क्षमता इमानदारीपूर्वक देखाउने बेला आएको छ । नेतृत्वको कामको सही मूल्याङ्कन गरी जनताले सक्षमलाई समर्थन र गलतलाई बहिष्कार गरेमा मात्र हाम्रो समाज र देशको विकास प्रगतिपथमा अघि बढ्छ ।

नयाँ संविधान जारी भएसँगै संघीयताको अभ्यास गरिरहेको नेपालमा शैक्षिक क्षेत्रमा आमूल परिवर्तनको आवश्यकता देखिन्छ । तर यस्तो सुधारको नेतृत्व लिनुपर्ने राजनीतिक नेतृत्व नै शिक्षालयमा राजनीतीकरणको चरम अभ्यासमा छन् जसले सुधार होइन, शैक्षिक विकृतिलाई बढाइरहेको छ । यसलाई कसले सुधार गर्ने ? कि कोही नायक पछिने ? त्यसो होइन, यो दायित्व अब हरेक नागरिकको पनि हो । अब हरेक नागरिकले यसरी इमानदारीपूर्वक नसोच्ने हो भने धेरै ढिला भइसकेको हुनेछ । यद्यपि यस्तो संकेत अझै हाम्रो समाजमा देखिँदैन । हामी नागरिकको चेतनाको स्तर त्यो तहमा उठिसकेको पाइँदैन । नयाँ संघीय संरचना अनुसार स्थानीय तहलाई अझ बढी अधिकार दिइएको सन्दर्भमा नेतृत्वले आफ्नो काम र क्षमता इमानदारीपूर्वक देखाउने बेला आएको छ ।

दिदीहरूको किताब मागिन्थ्यो । साना भाइबहिनीलाई आफ्ना गाता हालेर सुरक्षित राखेका किताब दिइन्थ्यो । तर अहिले त्यस्तो अभ्यास बाँकी छैन । हाम्रो अभ्यास र शैक्षिक प्रणालीले नै यस्ता अभ्यासलाई उत्प्रेरित गर्दैन । अहिले त शैक्षिक संस्थाभित्र किताबको अवैध व्यापार भइरहेको छ । एकप्रकारले शैक्षिक सामग्रीमा कमिसन र लुटको घन्दा मौलाइरहेको छ । अहिले निजी विद्यालयले वर्षेनि पुस्तक प्रकाशक फेर्छन् र अभिभावकलाई मूर्ख बनाइरहेका छन् । यी सबै कदमको आर्थिक भार अभिभावक माथि परिरहेको छ । एक पटक छापिएको पुस्तक गुणस्तरीय भए ८ वर्षसम्म टिक्छ । एक कक्षाको विद्यार्थीले पढेको पुस्तक फेरि अर्को वर्ष सोही कक्षाको अर्को विद्यार्थीले पढ्न सक्छ । कमिसनको चक्करमा वर्षेनि नयाँ पुस्तक किन्नु बाध्य बनाइएको छ तर यो विषयमा कोही पनि बोल्न सकिएका छैनन् ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको पाठ्यक्रम विकास केन्द्रका अनुसार १० वर्षसम्म पाठ्यक्रम फेरिँदैन । पाठ्यक्रम उही भए पनि कतिपय निजी विद्यालयले प्रकाशक र कभर फेरेर बढी मोल असुल्ने घन्दा बेरोजगार उत्पादन गर्ने कारखानामा रूपान्तरण भइरहेका छन् । लाखौं युवा विदेश जाने लहर बढिरहेकै छ । विदेश पनि सीप सहित जाँदा सम्मानजनक र उचित श्रमको मूल्य पाउनेथिए । सीप हुँदा देशमै पनि स्वरोजगार बन्ने वा रोजगार बन्ने अवसर बन्न सक्थ्यो । हामी सबै नयाँ शैक्षिक सत्रको नजिक छौं । यो समय निजी विद्यालयले उठाउने अस्वाभाविक शुल्कप्रति प्रायः जनप्रतिनिधि र नेतृत्व तै चुप मै चुपको अवस्थामा देखिन्छन् । यो हप्ता इटहरीमा एउटा विषय चर्चामा रह्यो । अब जनप्रतिनिधि, शिक्षक, कर्मचारीहरूले आफ्ना सन्तानलाई अनिवार्य सरकारी स्कूलमा पढाउनुपर्ने बाध्यकारी नियमको विवेचन नपाउने लगायतको निर्णय गर्नुपर्ने हुनुभन्दा कम्तीमा दुई महिनाअघि शिक्षा विकास एकाइमा प्रस्ताव पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था शिक्षा नियमावली २०५९, नियम १४७ उपनियम २ ले गरेको छ ।

उक्त प्रस्ताव स्वीकृत भएपछि मात्र शिक्षा नियमावली अनुसूची २२ अनुसार वार्षिक भई क, ख, ग देखि उ, ङ भन्ने निजी विद्यालय सञ्चालकहरू स्थानीय सरकारलाई टेरिहाल्ने पक्षमा देखिएनन् । साथै, स्थानीय तहले पनि चाहँदा केही परिवर्तन गर्न सक्छ भन्ने यो राम्रो उदाहरण हो । म आफू स्कूल पढ्दा नयाँ शैक्षिक शत्रु सुरु हुनु अगावै आफूभन्दा माथिल्लो कक्षाका दाइ-

गरेको देखिँदैन । शिक्षा नियमावलीको नियम १४७ उपनियम ३ अनुसार मासिक पढाइ शुल्क बराबर रकम मात्र धरौटी लिन पाउने व्यवस्था छ तर यस्ता विद्यालयले आफूखुसी लिने गरेका छन् । यस्तै मर्मत, सम्भार वा अन्य भौतिक संरचना निर्माणका लागि कुनै रकम लिन नपाउने नियम छ तर पुस्तकालय, प्राथमिक उपचार, ट्युसन, शैक्षिक सामग्री, खेलकुद, छात्रवृत्ति कोष, कम्प्युटर लगायत विभिन्न बहानामा लाखौं रकम उठाएर निजी विद्यालयले सरकार र कानून दुवैको धज्जी उडाइरहेका छन् । यसैबीच संघीय शिक्षा ऐन तथा नियमावली सँगै इटहरी उपमहानगरपालिकाले आफ्नै नियम बनाएर निजी विद्यालयलाई नियमन गर्ने प्रयत्न गरेको छ । यो निर्णय सरासर अभिभावकको पक्षमा छ । निजी विद्यालयले लिने मनपरी शुल्क मात्र होइन, त्यहाँ प्रयोगमा आउने पाठ्यपुस्तक, सन्दर्भ सामग्री समेतका विषय देशभर बहसको विषय बन्नुपर्छ । पाठ्यपुस्तकदेखि पोशाकसम्म विद्यालयले तोकेका स्थानबाटै किन्नुपर्ने बाध्यतामा अभिभावक रहुँदै आएको भन्दै यो वर्षबाट इटहरीमा यी सबै बाध्यताको अन्त्य हुने भएपछि अभिभावकलाई राहत मिल्ने पक्का छ । तर, निजी स्कूल सञ्चालकहरू अझै पनि नियम विपरीत शुल्क लिन पाउनुपर्छ भन्दै यसको पक्षमा आफ्नो शक्ति लगाइरहेका छन् । तर कानून विपरीत यस्ता नाजायज विषयमा लागूदा अभिभावक र जनताले कुरी-कुरी गरिरहेका छन् । मुलुक संघीय व्यवस्थामा प्रवेश गरेसँगै माध्यमिक तहसम्म शिक्षाको जिम्मेवारी संविधानको धारा ५७(४) तथा अनुसूची ८ ले स्थानीय तहलाई दिएको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ (ज) २ ले संस्थागत र सामुदायिक विद्यालय खोल्ने, अनुमति दिनेदेखि व्यवस्थापन तथा शुल्क निर्धारण, अनुगमनसम्म सम्पूर्ण जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई दिएको छ ।

विगतमा सरकारले शुल्कको सिलिङ तोके पनि निजी विद्यालयले भने आफूखुसी अभिभावकलाई बिल थमाउने गरेका थिए । यो प्रवृत्ति अहिले पनि यथावत् छ । आज पनि अभिभावक निजी विद्यालय सञ्चालकका दुहुना गाई हुन बाध्य छन् । अब कम्तीमा सरकारले ऐनको उक्त दफा कार्यान्वयन गरे निजी विद्यालयको मनपरीतन्त्र हट्ने देखिन्छ । जसका कारण त्यहाँ कार्यरत कर्मचारी र शिक्षकहरूलाई समेत राहत मिल्नेछ । किनकि निजी विद्यालयका शिक्षक/शिक्षिकाहरूले पनि अनिवार्य सरकारले तोकेको मापदण्ड अनुसार तलब पाउनुपर्छ ।

-अनलाइन खबर डटकम

काँग्रेस प्रशिक्षण विभागको बैठक रानीघाटमा

पाल्पा, २५/नेपाली काँग्रेस लुम्बिनी प्रदेश प्रशिक्षण विभागको नियमित बैठक पाल्पाको रानीघाटस्थित एक होटलमा बसेको छ । पार्टी संगठनलाई मजबूत बनाउने उद्देश्यले काँग्रेसको बैठक बसेको हो ।

प्रदेश प्रशिक्षण विभागको नियमित बैठक अन्तर्गत पाल्पामा चौथो बैठक राखिएको प्रशिक्षण विभागले जनाएको छ । बैठकमा प्रशिक्षण विभागाका सभापति तथा नेपाली काँग्रेस लुम्बिनी प्रदेशका उपसभापति भूवनप्रसाद श्रेष्ठले प्रदेशका १ सय ९ स्थानीयतहमै प्रशिक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने गरी विभाग अगाडि बढेको बताए । उनले प्रशिक्षणले मात्रै पार्टीको संगठन मजबूत हुने भन्दै प्रशिक्षण कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइएको बताए । उपसभापति श्रेष्ठले नेपाली काँग्रेसका अगुवा कार्यकर्तालाई प्रशिक्षित नगर्दासम्म पार्टी बलियो हुन नसक्ने धारणा व्यक्त गरे । उनले भने 'प्रशिक्षण मार्फत नीति, सिद्धान्त र विचारलाई परिष्कृत गर्दै अगाडि बढ्ने सौचलाई व्यवहारिक बनाउने हो भने देशव्यापी रूपमा पार्टी मजबूत बन्छ ।' काँग्रेस पाल्पाका निवर्तमान सभापति तथा प्रदेश सांसद वीरबहादुर रानाले बैठकले पार्टीलाई थप चलायमान बनाएर लैजाने मात्र हैन प्रेमको प्रतिक रानीमहल र पवित्र कालीगण्डकी नदीका आसपासमा भएको बैठकले प्रदेशका १२ बटै जिल्लामा यहाँको आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनमा महत्वपूर्ण टेवा पुग्ने विश्वास व्यक्त गरे । उनले राजनीति र नेताहरूप्रति नकारात्मक

अवधारणा फैलिएका बेला प्रशिक्षणबाटै पार्टी संगठनलाई मजबूत बनाउन सकिने बताए । सांसद रानाले राजनीति समर्पण र त्याग पनि हो भन्ने भावनालाई आमकार्यकर्ता र अगुवा नेताहरू बीच लैजान पनि प्रशिक्षण कार्यक्रम प्रभावकारी बन्न सक्ने उल्लेख गरे ।

बैठकमा नेपाली काँग्रेस पाल्पाका सभापति हिमालदत्त श्रेष्ठले प्रशिक्षण कार्यक्रमलाई तडक फडक भन्दा पनि कम खर्चमा धेरै उपलब्धी मूलक बनाउनुपर्ने बताए । उनले न्यू मिडियाको उपयोग गरेर, युवा र महिलाहरूलाई उच्चमशीलता प्रतिको लगाव बढाई संगठनलाई मजबूत बनाउने दिशामा प्रशिक्षण केन्द्रीत गर्नुपर्ने बताए । बैठकमा काँग्रेस जिल्ला उपभापति तथा प्रशिक्षण शाखाका सभापति भूपेन्द्र गहारेको

संयोजकत्वमा प्रशिक्षण शैली पुस्तिका प्रकाशन समिति गठन गरिएको छ । प्रदेशको प्रशिक्षण विभागको तर्फबाट जारी हुने उक्त पुस्तिका लागि गहारेको नेतृत्वमा पाँच सदस्यीय समिति गठन गरिएको हो ।

समितिको सदस्य सचिवमा प्रशिक्षण विभागका सचिव बालकृष्ण पौडेल, सदस्यहरूमा क्रमशः गुल्मीका गुणानीधी शर्मा, दाङका गोविन्द न्यौपाने, रोल्पाका कविता उपाध्याय रहेका छन् । बैठकका निर्णय सार्वजनिक गर्दै विभागका सभापति भूवनप्रसाद श्रेष्ठले आगामी वर्ष २०८१ को चैत्र भित्र प्रदेश भित्रका १ सय ९ स्थानीयतहमा पार्टी प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने, तीन महिना भित्र प्रशिक्षण शैली पुस्तिका प्रकाशन र अर्को बैठक नवलपरासीमा गर्ने निर्णय गरेको जानकारी दिए ।

विदेश पलायन रोक्न दूधमा अनुदान

गल्याङ (स्याङ्जा), चैत २५/ किसानलाई पशुपालनमा आकर्षित गर्ने उद्देश्यले स्याङ्जाको वालिङ नगरपालिकाले दूधमा प्रति लिटर १० अनुदान दिने भएको छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को विनियोजित बजेटमार्फत 'दूधमा आत्मनिर्भर तथा गाईबैसी प्रवर्द्धन कार्यक्रम' अन्तर्गत नगरपालिकाले दूधमा अनुदान दिने भएको हो ।

नगरपालिकाका प्रमुख कृष्ण खाँणले अकला नमूना कृषि सहकारी संस्थासँगको सहकार्यमा योजना सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लागिएको बताए । उनका अनुसार अकला नमूना कृषि सहकारी संस्थाले उपलब्ध गराएको पासबुकमा भएको विवरणका आधारमा नगरपालिकाले प्रति लिटर दूधमा अनुदान उपलब्ध गराउनेछ । सहकारीले सम्झौताअनुसार दैनिक प्रकोपको अवस्थामा बाहेक वार्षिक कम्तीमा तीन सय ५० दिन किसानको दूध खरिद गर्नुपर्ने छ । सहकारी संस्थाले महिनाको दुईपटक संकलित दूधको विवरण नगरपालिकालाई उपलब्ध गराउनुपर्ने सम्झौतामा उल्लेख छ । 'दूधको मूल्य नेपाल सरकारले तोकेको ल्याक्टोफ्याट र एसएनएफको आधारमा निर्धारण हुने छ, त्यसबाहेक नगरपालिकाले किसानलाई प्रति लिटर रु १० उपलब्ध गराउनेछ', नगरप्रमुख खाँणले भने 'नगरलाई दूधमा

आत्मनिर्भर बनाउन र उत्पादनका आधारमा अनुदान दिएर किसानको उत्साह बढाउन हामीले यस्तो कार्यक्रम ल्याएका हौं ।' उनले दूधमा अनुदान कार्यक्रमले युवा पुस्तामा विदेशप्रतिको मोह घटाएर कृषि फार्म सञ्चालन गर्न उत्प्रेरणा मिल्ने विश्वास व्यक्त गरे । उनले गाईपालक किसानलाई अधिकतम ५० हजारसम्म अनुदान दिने जानकारी दिए । 'विदेश पलायन रोक्न र विदेशबाट फर्केका युवालाई पशुपालनमा आकर्षित गर्न नगरपालिकाले बजार व्यवस्थापनको पनि ग्यारेन्टी लिन्छ', खाँणले भने, 'पशु बीमा र सडक व्यवस्थापनको जिम्मा पनि नगरपालिकाले लिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु, तसर्थ पशुपालनमै लाग्न सबै

खेलकुद समाचार गुजरातलाई हराउँदै नेपालले जित्यो उपाधि

काठमाडौं, चैत २५/भारत भ्रमणमा रहेको नेपाली क्रिकेट टोलीले एसएमएस त्रिकोणात्मक टी-२० शृङ्खलाको उपाधि जितेको छ । नेपालले आइतबार खेलेको फाइनल खेलमा गुजरात क्लबलाई १८ रनले हराउँदै उपाधि चुमेको हो ।

तस जित्ती पहिले ब्याटिङको निर्णय लिएको नेपालले निर्धारित २० ओभरमा चार विकेट गुमाएर एक सय ७६ रन बनाएको थियो । जवाफी ब्याटिङमा ओर्लिएको गुजरातले भने निर्धारित २० ओभरमा आठ विकेट गुमाएर एक सय ५८ रनमात्र बनाउन सको । जवाफी ब्याटिङमा ओर्लिएको घरेलु टोली गुजरातलाई लक्ष्यसम्म पुग्न नदिन नेपालका बलर अभिनाथ बोहराले तीन विकेट लिए । दीपेन्द्रसिंह ऐरीले पनि दुई विकेट हात पारे । कुशल मल्ल र करण केसीले पनि एक-एक विकेट लिए । नेपालका लागि कप्तान रोहित पौडेलले उत्कृष्ट अर्धशतकीय पाली खेले । उनले केवल ४७ बलमा ७४ रन बनाए । ओपनर ब्याट्सम्यान आसिफ शेखले पनि टोलीको खातामा ३४ बलमा ३४ रन थपे । अर्का ओपनर कुशल भुर्तेलले २१ बलमा १९ रन बनाए । दीपेन्द्रसिंह ऐरी तीन बलमा सात रन बनाउँदै पेभेलियन फर्किए । कुशल मल्लले पनि १३ बलमा अविजित ३१ बलमा रनको योगदान गरे । सन्दीप जोराले तीन बलमा अविजित सात रन बटुले । भारतीय टोलीका बलर शोन पटेल, तेजस पटेल र जला युवराजसिंहले एक-एक विकेट लिए ।

वर्गिकृत डिस्प्ले
१ X ५ साइजमा मात्र

वर्गिकृत डिस्प्लेमा विज्ञापन दिनुहोस् व्यवसाय बढाउनुहोस् ।

सम्पर्क: ०७५-५२०६०१

अर्थ/कॉर्पोरेट समाचार नेप्से परिसूचकमा वृद्धि

पाल्पा, चैत २५/यो साताको सुरुवाती दिनमा नेप्से परिसूचकमा वृद्धि भएको छ । नेपाल स्टक एक्सचेंजका अनुसार आइतबार नेप्से सूचक २२.७५ अंकले बढ्दै २ हजार २६.८१ अंकमा उक्लिएको हो ।

अधिल्लो साताको पाँचै कारोबार दिन नेप्से सूचक ऋणात्मक हुँदै २००४ अंकमा झरेको थियो । त्यसो त कारोबारमा समेत उच्च वृद्धि हुँदै ४ अर्ब २५ करोड ६६ लाख ७६ हजार रुपैयाँ बराबरको १ करोड १२ लाख १० हजार किता सेयर दोस्रो बजारमा कारोबार भएको छ । आइतबार होटल तथा पर्यटन समूहको

उपसूचक र ट्रेडिङ समूहको उपसूचक बाहेक बाँकी ११ वटा उपसूचक धनात्मक भएका छन् । भण्डै आधा दर्जन कम्पनीको सेयर मूल्य १० प्रतिशतले बढेको छ । नेपाल फाइनान्स, पोखरा फाइनान्स, जानकी फाइनान्स, गुँरास लघुवित्त वित्तीय संस्था र मानुषी लघुवित्त वित्तीय संस्थाको सेयर मूल्य आइतबार १० प्रतिशतले बढेको छ भने वीयन नेपाल लघुवित्त वित्तीय संस्थाको सेयर मूल्य ९.५५ प्रतिशतले बढेको छ । तथापि, यता तारागाँउ रिजेन्सी होटलको सेयर मूल्य भने आइतबार १० प्रतिशतले घट्टन पुगेको छ ।

मनको आवाज.....

'नाम पनि यूनिक, काम पनि यूनिक'

यूनिक एफ.एम. ९४.३ मेगाहर्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क :
यूनिक शोसियल कम्युनिकेशन प्रा.लि.
तानसेन, पाल्पा
०७५-५२१४६४, ५२१४६६
E-mail
news.uniquefm@gmail.com
www.uniquefm942.com

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जन्चेतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाईट
शितलपाटी .कम
www.shitalpati.com डिजिटल पत्रिका